

მენორა

გამოდის 1993 წლის მარტიდან.
2000 წლის მარტიდან გამოდის თვეში ორჯერ

გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:

www.opentext.ge/menora

სამუდრო სამ საერდენზე დგას: თორანზე, ღ-თის სამსახურსა და ქველმოქმედებაზე

შირაჰი აჰრი

მზრავლი ბაჟმითი	"მנורה"	"МЕНОРА"
სამართმელოში	עיתון יהודי	ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА
MENORA	בגוריה	В ГРУЗИИ
JEWISH NEWSPAPER IN GEORGIA		

01633არი
(ტფაჟითი)
1-15
№1 (217)
(5766 ზმლი)
2006 ზმლი
ფასი 50 თმთირი

מנורה

**თბილისის ბუთი ქნესეთი, 25 დეკემბერი, საქართველოს
პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ხანუქის ჰიხუერ სანთერს ანთებს**

ღვთიურ სასწაულის ადამიანთა

ლოსადმი ერთგულება უმნიშვნელო ფაქტორი – მათ საქართველოში ისე იცხოვრეს, რომ აი, ასეთი ურთიერთობა ჩამოყალიბდა. აი დღეს ვხედავთ, რომ ჩვენი სიყვარული და ერთგულება ქართველი ხალხისა და საქართველოსადმი ცალმხრივი არ არის.

სალოცავის ეზოდან ბ-ნი ბადრი პატარკაციშვილის რეზიდენციისაკენ ხალხით სავსე ავტობუსი დაიძრა. ისრაელში საგანგებოდ დამზადებული სეფერთორა აქ გახლდათ და ბრძანებული. რეზიდენციაში მოხვედრის შემდეგ ბ-მა ბადრი პატარკაციშვილმა ოჯახში პირველი სახანუქე სასანთელი აანთო.

ახალი სეფერთორისადმი პატივის მიცემის, ზეიმისა და პურობის შემდეგ კი ავტობობილები ბეით ქნესეთისაკენ გაემართნენ, მათ „თათრის მეიდანთან“ ზღვა ხალხი ელოდა. ისინი ცეკვითა და სიმღერით, მაშხალებითა და სანთლებით მოუძღვოდნენ სეფერ თორას, სალოცავის მისაღობებთან ახალ სეფერთორას ხალხი და სეფერ თორები გამოეგებნენ და მხიარულებამ ჯერ სალოცავის ეზოში, შემდეგ კი შენობაში გადაინაცვლა მხიარული სიმღერით და უკლიდნენ გარს დაბრძანს.

ამ სიხარულის გასაზიარებლად ბეით ქნესეთში მხოლოდ ებრაელები არ იყვნენ მოსულნი – აქ გახლდნენ სხვა ეროვნების და აღმსარებლობის ადამიანები, პოლიტიკოსები, მასმედია, ის ადამიანები, ვინც ებრაელი ერის პატივისცემამ მოიყვანა სალოცავში და ისინიც, ვისაც უბრალოდ ცნობი-

სმოყვარეობის დაკმაყოფილება სურდათ.

მოხვიემ ხალხი მეორე სართულზე, თებასთან შეჩერდა და დარბაზში გაისმა ლოცვის ხმა, ყველა ერთად ლოცულობდა.

ესტრადის ვარსკვლავებმა: თემურ წიგლაურმა, მერაბ სეფაშვილმა, ჯემალ სეფაშვილმა დღესასწაული სიმღერით მიულოცეს ხალხს. იმდღერეს აეთო ქოსაშვილმა და მიმა კოციელოვმა.

და დარბაზში პატივისცემის გამოხატველი სიჩუმე ჩამოვარდა, ეს სიჩუმე მოგვიანებით დაარღვია შეძახილებმა: „მიმა“ „მიმა“ „მიმა“ – დარბაზში მოხვიემთ საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი შეუერთდა.

საქართველოს პრეზიდენტს საქართველოს მორწმუნე ებრაელთა საზოგადოების თავმჯდომარე **შალვა ქოსაშვილი** მიესალმა.

მიკროფონთან მიდის საქართველოს პრეზიდენტი **მიხეილ სააკაშვილი**:

– შალომ, ჩემო ძვირფასო თანამემამულენო, ყველას მოგესა-

ებრაელთა სიმრავლით, ახლა მხოლოდ 7-8 ოჯახია დარჩენილი. ყველასთვის ცნობილია, ლაილაშის უძველესი თორა. ეს ძალიან დიდი რამეა. ამასთან ისიც მინდა აღვნიშნო, რომ საქართველოს კვლავ უბრუნდებიან ებრაელები, 700 ებრაელი უკან ჩამოვიდა, წინა ხანუქაზე უფრო ცოტანი იყავით, ახლა მეტი ჩანხართ. თქვენ, საქართველოში მცხოვრებმა და ისრაელში საქართველოდან წასულმა ებრაელებმა, მინდა იცოდეთ, რომ სახლი გაქვთ აქ, საქართველოში და იქ ისრაელშიც, თქვენს შვილებს შეუძლიათ ისწავლონ საქართველოშიც და ისრაელშიც. საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, გაქვთ ორმაგი მოქალაქეობის საშუალება.

რამდენიმე ხნის წინათ სტუმრად იყო ჩამოსული ისრაელელი ჟურნალისტი, რომელმაც მიითხრა, რომ დაბადებული და გაზრდილი იყო ისრაელში, მაგრამ მთელი ცხოვრება იდენტურობას

25 დეკემბერს საქართველოში აცხორებენ თითქმის ყოველი კონფესიის ადამიანი თავის რელიგიურ დღესასწაულს აღნიშნავდა: კათოლიკები – ქრისტაშობას, მართლმადიდებლები – საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უფინდის და უნებარესის ილია II აღსაყდრების დღეს. მაგრამ თბილისელთა ყურადღების ცენტრში აიხსნა ქართველთა დიდი ბეით ქნესეთში მომხდარი, მხარული არი ამ დღეს ღვთიურ სასწაულს – ხანუქის დღესასწაულს აღნიშნავდა. ხანუქა კი, მართლაც არის სინაურის მომხდარი, იმდღის უთაყვარებელი დღესასწაული – ამ დღეებში მხარულმა ხალხმა არა მხოლოდ ებრაელები, რელიგიური თავისთავადობა შეინარჩუნა, მოგვლის რწმენით აღივსო.

სიხარულს ადამიანის მიერ ნაჩუქარი დღესასწაულიც აძლიერებდა – საქართველოს ბიზნესმენთა ფედერაციის პრეზიდენტი, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი ბადრი პატარკაციშვილი სალოცავს სეფერთორას ჩუქნიდა.

სეფერთორის გადაცემის ცერემონიალი სწორედ ხანუქის პირველი სანთლის ანთების დღეს უნდა გამართულიყო.

რასაკვირველია, ყველაფერი ეს ქართული ისტორიული ტოლერანტისმით, კაცთმოყვარეობით უნდა აიხსნას, მაგრამ არც ქართველი ებრაელობის ცხოვრების წესი, საქართველოში, სალოცავის მისაღობებთან ახალ სეფერთორას ხალხი და სეფერ თორები გამოეგებნენ და მხიარულებამ ჯერ სალოცავის ეზოში, შემდეგ კი შენობაში გადაინაცვლა მხიარული სიმღერით და უკლიდნენ გარს დაბრძანს.

ამ სიხარულის გასაზიარებლად ბეით ქნესეთში მხოლოდ ებრაელები არ იყვნენ მოსულნი – აქ გახლდნენ სხვა ეროვნების და აღმსარებლობის ადამიანები, პოლიტიკოსები, მასმედია, ის ადამიანები, ვინც ებრაელი ერის პატივისცემამ მოიყვანა სალოცავში და ისინიც, ვისაც უბრალოდ ცნობი-

ლმებით! საქართველო არის ქვეყანა, რომელიც ამყობს თავისი წარსულით და აწმყოთი, ის, იმ იშვიათ ქვეყანათაგანია, რომელსაც ყოველთვის უყვარდა და პატივს სცემდა ებრაელ ერს, მის სარწმუნოებას. საქართველო პატივს სცემს არა მხოლოდ ებრაელ ერს, სხვა ერის შეილებსაც, საქართველოში ცხოვრობენ ოსები, აფხაზები, სომხები, აზერბაიჯანელები, ყველანი ჩენი ქვეყნის შვილები ხართ. ყველაზე უძველესი მკვიდრი ჩვენი მიწისა ქართველებთან ერთად ებრაელი ერია. არ არსებობს ჩვენს შორის გაყოფა და სიტყვა „ჩვენ“ და „თქვენ“. ჩვენ ყველა ერთად ვართ „ჩვენ“, ეს ქვეყანა გვეკუთვნის ყველას. როცა ისრაელში ვიყავი, ნათლად დავინახე რას ნიშნავს საქართველოდან წასულთათვის საქართველოს სიყვარული, მათ შეასრულეს წინაპართა დანაპირები და ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნდნენ, მაგრამ თან საქართველოს სიყვარული წაიღეს.

ცოტა ხნის წინათ გახლდით ონში, ონი გამორჩეული იყო

ვეძებდიო, ჩემი წინაპრები საქართველოდან წავიდნენ ისრაელში და მსურს რომ საქართველოს მოქალაქეობა მივიღო, ჩვენ მას მივანიჭეთ საქართველოს მოქალაქეობა, ეს ფაქტი მეტად ამაღლებელი იყო ჩემთვის. ეს მეგობრობის კიდევ ერთი ხილია საქართველოსა და ისრაელს შორის, ეს ორი ქვეყანა ერთმანეთის მსგავსია თავისი პრობლემებით, ტემპერამენტით. ჩვენმა ერებმა დიდი გავიწყობა გამოიარეს, ჩვენი ვალაა ეს ხილი უფრო გავამაგროთ, ტურიზმი უნდა განვავითაროთ. შარშან ბევრი ტურისტი მიიღო საქართველოში, მინდა მათ იცოდნენ, რომ საქართველო მათთვის ყველაზე კომფორტული ადგილია დასასვენებლად. იზრდება ისრაელის ინვესტიციები საქართველოში, რადგან მათ იციან, რომ საქართველო საიმედო ქვეყანაა.

მასხოვს, ისრაელში ყოფნისას შეხვედრა გავვიმართეს სასტუმრო „კინგ დავითში“, სადაც პატარა ბავშვები ქართულ ცეკვებს ასრულებდნენ, ის ბავშვები

ნაჩუქარი ფლესასნაული ემატება

არაფრით განსხვავდებოდნენ სხვა ბავშვებისაგან, თუმცა, იყო ერთი ფაქტი: ბევრმა მათგანმა არც იცოდა ქართული ენა, მაგრამ სასიხარულოა, რომ ქართულ ტრადიციებს აქედან ჩასული ებრაელები არ ივიწყებენ.

მოგესალმებით კიდევ ერთხელ თქვენს სამშობლოში და მოგილოცავთ დღევანდელ დღეს.

ბიზნესმენთა ფედერაციის პრეზიდენტი, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი **ბადრი პატარკაციშვილი:**

– ბებიანები ყოველთვის ასე ლოცულობდა: მიეცი მთელ ქვეყანას ყველაფერი და ცოტა ჩვენცო, მინდა ამ წმინდა ადგილიდან მივულოცო საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს უწმინდესს და უნეტარესს ილია II აღსაყდრების დღე და ასე გამოვხატო ჩვენი მხარდაჭერა ქართველი ერისადმი. ვულოცავ ებრაელ ერს დიდ დღესასწაულს და თორის შებრძანებას. ეს წელი უნდა იყოს ერთმანეთის მხარდაჭერის წელი, ჩვენ ერთად დგომით გავაბრწყინებთ საქართველოს.

ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში **შაბთაი ცური:**

– თქვენო აღმატებულება, საქართველოს პრეზიდენტო, ბატონო მიხეილ, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტო, ბატონო ბადრი, პატივცემულო მთავრობის წევრებო, ძვირფასო კოლეგებო, ქალბატონებო და ბატონებო! თითოეულ ებრაელს ვულოცავ ხანუქის დღესასწაულს! მოხარული ვარ, რომ ებრაელი ერისათვის ამ მნიშვნელოვანი ზეიმის მოსალოცად დღეს სალოცავში საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობისა და ხელისუფლების, დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები და საზოგადო მოღვაწეები შეიყრიბნენ. ჩვენთვის დიდი პატივია ის, რომ ხანუქის პირველ სანთელს დღეს ბატონი მიხეილ სააკაშვილი აანთებს. ეს ფაქტი ქართველი

და ებრაელი ერების მრავალსაუკუნოვანი ძმობისა და მეგობრობის ნათელი დასტურია. უფრო მეტიც, ეს არის გამოხატულება

ლობის მოვლენაა არა მარტო საქართველოს ებრაული თემის, არამედ მთელი ებრაელი ერის ცხოვრებაში. ებრაული თემის სუ-

აიმიელეზ როზენბლატმა და „ხაბადის“ წარმომადგენელმა საქართველოში, რაბინმა **აბრამ მიხელაშვილმა**. არიელ ლევიმ წმინდა

ბიანმა ელჩმა საქართველოში **შაბთაი ცურმა**, „ხაბადის“ წარმომადგენელმა საქართველოში **აბრამ მიხელაშვილმა**, სალოცავის გაბაიმ **შალვა ქოსაშვილმა**, იერუსალიმის „ჯონინთის“ რეგონალურმა კურატორმა ამიერკავკასიაში **მეირ ზიზოვმა**, **შალვა თეთრუაშვილმა**, ისრაელის საკონსულოს პირველმა მდივანმა **მიხეილ ბარკანმა** „სონხუთის“ წარმომადგენლობის ხელმძღვანელის **დოვ პიკულის** სახელით – **ვლადიმერ კრიხელმა**.

ქონმა **რაფაელ მესენგისერმა** პრეზიდენტს დაბადების დღე და შვილის – ნიკოლოზის შექმნა მიულოცა.

სალოცავში ცერემონიის დასრულების შემდეგ ახალგაზსნილ ქაშერ რესტორანში „ძმათა“ დარბაზობა გაიმართა. აქ სხვა სტუმრებთან ერთად საქართველოს პრეზიდენტი **მიხეილ სააკაშვილი**, ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი **ბადრი პატარკაციშვილი**, ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში **შაბთაი ცური** იმყოფებოდნენ. დარბაზობაზე კიდევ ერთხელ გაესვა ხაზი ქართველი და ებრაელი ხალხის უნიკალურ მეგობრობას.

60670 **ლოშია ნატო პაქსაშვილი**

იმ დიდი პატივისცემისა, რომელსაც საქართველოს ებრაელობა მუდმივად გრძნობს როგორც მთელი ქართველი ხალხის, ისე მისი ხელისუფლებისაგან. ვსარგებლობ შემთხვევით და ვულოცავ საქართველოს პრეზიდენტს დაბადების დღეს და მეორე ვაჟის დაბადებას! ჯანმრთელობას, ბედნიერებასა და დღეგრძელობას გისურვებთ, ბატონო მიხეილ! ძვირფასო მეგობრებო, დღევანდელი დღე საქართველოს ებრაული თემის ცხოვრებაში კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენით არის აღსანიშნავი. საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი, საქართველოს ბიზნესმენთა ფედერაციის პრეზიდენტი ბატონი ბადრი პატარკაციშვილი თბილისის დიდ სალოცავს საჩუქრად გადასცემს სეფერ თორას. ებრაელი ერის სულიერი ერთიანობიდან გამომდინარე, ეს უდიდესი მნიშვნე-

ლიერებაზე ზრუნვა საშვილო საქმეა და ნება მომეცით ამისათვის ბატონ ბადრის განსაკუთრებული მადლობა მოვავსებო.

ძვირფასო მეგობრებო, როგორც სიყვითის ბოროტებაზე გამარჯვების, სინათლის და

სამართლიანობის ზეიმი, ხანუქა, ებრაელთათვის ერთ-ერთი ყველაზე მხიარული დღესასწაულია. ეს არის ებრაელი ერის მამაციობისა და სულიერი სიმტკიცის ზეიმი. სიხარულს, სიტკბოსა და სიკეთეს გისურვებთ! მუდამ და ყველგან გინათებდეთ გზას ხანუქის სანთლების შუქი!

გამომსვლელების შემდეგ კურთხევანი წარმოთქვეს: საქართველოს მთავარმა რაბინმა **არიელ ლევიმ**, საქართველოს მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელმა

რამდამცინისაგან: 19 ნოემბერს თბილისის ბეთ ქნესეთს სეფერთორა გადასცა ყოფილმა თბილისელმა, ამჟამად ნიუ-იორკში მცხოვრებმა თემურ იოსებაშვილმა. ეს სიხარული არ განელებულიყო, რომ ბადრი პატარკაციშვილმა ასეთი საჩუქარი გაუკეთა თბილისის ებრაელობას. ეს ორი ფაქტი კიდევ ერთხელ მეტყველებს ჩვენს ერთიანობაზე – ჩვენ შესაძლოა, ვიყოთ სხვადასხვა ქვეყნებში, სხვადასხვა კონტინენტებზეც კი, მაგრამ გვაერთიანებდეს რწმენისადმი ერთგულება, მშობლიური ქალაქის, ჯამაათის პატივისცემა, სიყვარული. ეს ერთობ ძვირფასი, გასაფრთხილებელი განძი წინაპართაგან მოგვდევს და ჩვენს ღირსებაზე მეტყველებს. ეს ფაქტი, ქართველ ებრაელ ბიზნესმენთა ასეთი ყურადღება სათემო პრობლემებისადმი, იმაზეც მეტყველებს, თუ რაოდენ საინტერესო ახალი რეალობა შეიქმნა საქართველოს ებრაელობაში, როგორც ჩანს, ბიზნესმენები გამოხატავენ მზადყოფნას საზოგადო საკითხების მოგვარებისა, რაც თემის ლიდერებს გააზრებულ მოქმედებას კარნახობს. და კიდევ ერთი, არანაკლებ სასიამოვნო გარემოება: თბილისის ებრაელობა ღონიერდება, ძლიერდება.

ქალი, მრავალეროვანი სამართველო, მზერა მომავლისაკენ

19 დეკემბერს „პილელი თბილისის“ დირექტორის მორის კრიხელის თაოსნობით თბილისის საერთაშორისო ებრაელ ქალთა ორგანიზაცია „კეშერი“ ეწევა.

ეს ორგანიზაცია ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში 1994 წლიდან ფუნქციონირებს და 150 ქალთა ჯგუფს აერთიანებს. „კეშერი“ საქართველოში ფუნქციონირებად ქალთა ორგანიზაციებთან ერთად გეგმავს ახალი პროექტების: „ქალი, მრავალეროვანი საქართველო, მზერა მომავლისაკენ“ განხორციელებას.

19 დეკემბრის საღამოს ებრაულ სათემო სახლში მიწვეულნი იყვნენ სხვადასხვა ორგანიზაციების წარმომადგენელი ქალბატონები ანუ ქალი ლიდერები.

მორის კრიხელმა სტუმრებს ებრაული სათემო სახლი დაათვალიერებინა და და-

რბაზისაკენ წარუძღვა.

მან შეკრებილ საზოგადოებას „კეშერის“ დირექტორი სვეტლანა იაკიმენკა, სპეციალური პროგრამების ხელმძღვანელი ტატიანა მოლოტოვა და ტრენინგ პროგრამების ხელმძღვანელი ნატალია სლაბადანი წარუდგინა. ქნმა სვეტლანამ ჩამოძრძანების მიზანზე და ორგანიზაციის საქმიანობაზე ისაუბრა:

– პირველ რიგში დიდი მადლობა მობრძანებულთათვის. მობრძანებული ვარ, რომ ამდენი ქალბატონი შეიყვინებოდა ამ დარბაზში. ჩვენი ორგანიზაცია რუსეთის ტერიტორიაზე 1994 წლიდან ფუნქციონირებს და სხვადასხვა ქვეყნებში მცხოვრებ ქალებს აერთიანებს. „კეშერი“ ნიშნავს კავშირს, ჩვენ ვცდილობთ, რაც შეიძლება მეტი ქალბატონი გაერთიანდეს ჩვენს ორგანიზაციებში და სხვადასხვა ქვეყნებთან ვითანამშრომლოთ. ჩვენი ძირითადი მიზანია ვითანამშრომლოთ ორგანიზაციებთან და ჩვენი წვლილი შევიტანოთ თემის

აღორძინებაში, რათა მოისპოს შური, ძალადობა, ვისწავლოთ ერთმანეთის დაფასება, პატივისცემა და სიყვარული. ჩვენი ყველა პროგრამა ებრაულ სულიერებაზეა აგებული, ვეხმარებით ქალბატონებს უკეთ შეიცნონ თავიანთი თავი და სხვადასხვა მხრივ გაუკეთონ შესაძლებლობებს რეალიზაცია.

ამ სახლში შეკრებილი ქალბატონების სიმრავლე ადასტურებს, რომ თქვენ ემსახურებით ერს და აკეთებთ ბევრ კარგ საქმეს, ანუ აკეთებთ იმავს, რასაც ჩვენი ორგანიზაცია. ჩვენი სურვილია ერთმანეთს გაუზიაროთ ცოდნა და გამოცდილება, რათა ჩვენი ერთი და ქვეყანა უფრო გავაძლიეროთ.

ნატალია სლაბადანი:

– მობრძანებული ვარ, რომ გზედათ ამდენ ღამეს ქალბატონს და თქვენი საქმიანობიდან გამოდინარე ვერსუნიდები, რომ საქართველოში ქალს ნამდვილად ღირსეული ადგილი უჭირავს. ჩვენი ორგანიზაცია ასწავლის ქალებს პროფესიონალურად იმუშაონ სხვადასხვა ჯგუფებთან, რათა საზოგადოებას და ოჯახში თავი კომფორტულად იგრძნონ. საქართველო ორგანიზაციებით და მიღწევებით მდიდარია. ჩვენი სურვილია ეს აქცია არ იყოს ერთჯერადი და წლების მანძილზე ვითანა-

მშრომლოთ. ჩვენს ორგანიზაციას უამრავი პროგრამა აქვს, ვფიქრობ, ყველა ორგანიზაცია აირჩევს მისთვის სასურველ და საინტერესო პროგრამას გაუზიარებთ ერთმანეთს ცოდნასა და გამოცდილებას და საქართველო შუა იმ ქვეყნების საიმი, ვისთანაც „კე-

შერი“ თანამშრომლობს. ქალბატონები დიდხანს ეცნობოდნენ საქართველოში არსებული ორგანიზაციების საქმიანობას და მომავალი თანამშრომლობის იმედით დაემშვიდობნენ ერთმანეთს.

ნატო კაქსაშვილი

კულტურის ცენტრის სემინარი

19-დან 21 დეკემბრის ჩათვლით თბილისის ებრაულ სათემო სახლში ისრაელის კულტურის ცენტრმა მომავალი მადრიხების მოსამზადებლად ლიდერობის სემინარი ჩაატარა.

სემინარი რეგიონალური გახლდათ და მასში მონაწილეობდნენ ახალგაზრდები: გორიდან, ქუთაისიდან, ბათუმიდან და ერევნიდან. სემინარი 3 ტურისაგან შედგება. სამივე ტურში გამარჯვებულები მიიღებენ სპეციალურ სე-

რთიფიკატებს. პირველი ტური თბილისში შედგა. მეორე და მესამე ტურები უკრაინასა და ისრაელში ჩატარდება.

19 დეკემბერს სემინარი საკონსულოს პირველმა მდივანმა მიხეილ ბარკანმა გახსნა, შემდეგ ხანისებმა მადრიხებისგან დაგვლებები მიიღეს. სემინარის წამყვანი მადრიხები გახლდნენ ახალგაზრდები, რომელთაც გავლელი აქვთ სამივე ტური და დაჯილდოვებულები არიან სერთიფიკატებით. ესენი გახლდნენ: ილიო კრიხელი და დავით ხოტოველი. მათ სემინარის მონაწილეებს თავიანთი ცოდნა და გამოცდილება გაუზიარეს. მათთან ერთად მუშაობდნენ: ნინა აბგაროვა, ირაკლი ირიგავა და კულტურის ცენტრის ახალგაზრდული კლუბის დირექტორი დავით შაფთოშვილი.

სემინარზე განხილული იქნა შემდეგ საკითხები: განათლება ისრაელში, ისრაელის სახელმწიფო ლიდერები, დღესასწაულები ისრაელში, ისრაელის დემოგრაფია, ხსოვნის დღე, ალია, აბსორბცია.

შემეცნებით საინფორმაციო ლექციები წაიკითხეს: ლელა წიწუაშვილმა და საქართველოს მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელმა ავიმელეს როზენბლანტმა.

ნატო კაქსაშვილი

„შეხვედრა ვოლონტიორებთან“

თბილისის ებრაული სათემო სახლში, „ხესედ ელიაჰუს“ კლუბში პერიოდულად ტარდება ვოლონტიორებთან შეხვედრა.

29 დეკემბერს ხანუქის დღესასწაულისადმი მიძღვნილი შეხვედრა მოეწყო.

კლუბის ვოლონტიორებს, კლუბის დირექტორი ქნე ლალი დავითაშვილი მიესალმა, მან ხანუქის დღესასწაული და კალენდარული ახალი წელი მიულოცა. ადმინისტრაციის სახელით ვოლონტიორებს მიესალმა და ხანუქის დღესასწაული მიულოცა დირექტორის მოადგილე პოლინა კრასივი.

ქონმა რაფაელ მესხეისერმა ხანუქის დღესასწაულზე ისაუბრა და ხანუქის სათლები აწიო.

კლუბის ვოლონტიორმა მიშა სიმხავემა ხანუქე სიმღერები შეასრულა და სხვა ვოლო-

ნტიორებიც აიყოლია. კლუბის თანამშრომელმა თამარა კანსტანტინოვსკაიამ და „ხესედ ელიაჰუს“ ფსიქოლოგმა ნაია კოკიელოვამ ვიქტორინა გამართეს. ვიქტორინაში მონაწილე თითოეული გამარჯვებულს წამახალისებელი პრიზები გადასცეს.

შეხვედრის დასასრულს კლუბის დირექტორმა ქნმა ლალი დავითაშვილმა ვოლონტიორებს ადმინისტრაციის სახელით ტკბილეული დაურიგა.

ნატო კაქსაშვილი

26 საუკუნის აქო

ისრაელში, ქ. ხოლონში გერცელ ბაზოვის სახ. ქართულენოვანმა თეატრალურმა დასმა, რომლის სამხატვრო ხელმძღვანელი დავით ხუბელაშვილია, ებრაული დღესასწაულების წინა დღეებში იმპროვიზებული დადგმა „26 საუკუნის ექო“ სიმხა ადარის ლექსით დაიწყო.

დადგმის მთავარი თემა ქართულ-ებრაული თანაცხოვრების 26 საუკუნოვანი ისტორია გახლდათ, რომლის ძირითადი მიზანი ამ ისტორიის ახალგაზრდა თაობისთვის გაცნობა იყო. აღნიშნულ საკითხზე იმდენი თქმულა და დაწერილა, თითქოს სათქმელი არაფერი დარჩა, მაგრამ რეჟისორმა დავით ხუბელაშვილმა და მსახიობთა ჯგუფმა (ქეთი ხისინი-გოგოლაშვილი, ლალი ბინსონი, ფრიდა-იდიოთ ვინჯიხაშვილი, რუბენ ქო-

საშვილი, იაშა მოშიაშვილი, როლე ფეიტაშვილი) მოახერხა ახლებურად, თანამედროვე შტრიხებით წარმოიქმნა ღირსშესანიშნავი მოვლენები.

თეატრალურ დადგმაში „26 საუკუნის ექო“ რეჟისორმა გამოიყენა ჯერად აჯიამშვილის ესეე „გამოიღვიძე, ქნარო“. ნაწევრები ჩესი ლეზბიშვილის, ეუდა შალელაშვილის, ისაკ მეგრელიშვილის, სიმხა ადარის ნაწარმოებებიდან. საღამოს ჩატარებაში დიდი წვლილი მიუძღვის ხოლონის მუნიციპალიტეტთან არსე-

ბულ ისრაელის მექვიდროების განყოფილებას და საქართველოს ებრაელთა მსოფლიო კონგრესს.

მაყურებლებს ებრაულ ენაზე მიესალმა ხოლონის მერის მონადგილე, პროფესორი შალომ დავითი, რომელმაც ისაუბრა ქართველთა და ებრაელთა მეგობრობაზე, მრავალსაუკუნოვანი ისტორიაზე, მაყურებლებს მიესალმა აგრეთვე ქ. ხოლონის მერი მოტი სასონი, რომლის გამოსვლაშიც იგრძნობოდა ქართველ ებრაელობასთან ახლო დამოკიდებულება და აღნიშნული თემის ღრმა ცოდნა.

სპექტაკლში მოთხრობილია ებრაელთა ისტორია ნაბუქოდონოსორის ეპოქიდან მოყოლებული, ანუ მას შემდეგ რაც ებრაელები საქართველოში დასახლდნენ, სპექტაკლში უხვად იყო ლექსები, მუსიკა, სევიანი ღიმილი და ცრემლი. წაიკითხეს დოკუმენტური მასალები, წერილები.

– გადავურჩით ფარაონის მრისხანებას, განდევნებსა და ინკვიზიციას, პოგრომებსა და გაზის საკნებს, სკადებსა და არაფატის თვლების ბრიალს – ამიტომაც ადარავის დავაჩაგვრინებთ თავს, ჩვენ თავისუფლებისთვის ვართ დაბადებულნი! – ამ სიტყვებით დაასრულა თეატრალური დადგმა მთხრობელმა ფრიდა (იდიოთ) ჯინჯიხაშვილმა.

აღსანიშნავია გერცელი ბაზოვის ქართულენოვანი თეატრის დირექტორის, მსახიობისა და რეჟისორის, ღირსების ორდენის კავალერის – დავით ხუბელაშვილის დაულალავი მუშაობა. დასაფასებელია მსახიობთა ოსტატური თამაში, კომპოზიტორ რუბენ კაჭილოტის მიერ შეჩვენული მუსიკა, ი. მოში-

აშვილის გემონებით დამზადებული კოსტუმები და სიმონ ნათლიაშვილის ოპერატორული მუშაობა. სპექტაკლთან დაკავშირებით აზრი გამოთქვა რუბენ ენხმა (ენუქაშვილი): „სპექტაკლმა საოცრად ამაღლევა, ეს იყო ტკივილისა და სიყვარულის წუთები, ტკივილისა – საქართველოში დარჩენილი საფლავებზე და სიყვარულისა – ამ საოცარი ქვეყნისა და ხალხისადმი. აფერუმ, ხელოვანს და მიუღ შემოქმედებით დასს, რომელმაც ხელი შეუწყო მას დიდებული ჩანაფიქრის ხორცშესხმასში. რა თქმა უნდა ვერ დავივიწყებთ ავტორებს: ჯ. აჯიამშვილს, გ. ბათიაშვილს, ჩ. ლეზბიშვილს, ი. შალელაშვილს, ი. მეგრელიშვილს, ს. ადარს – რომელთა კალმის ნაღვაწიც ასე დიდებულად აჯღერდა ქართულ-ებრაული სცენიდან“.

„ლიტერატურული საქართველოს“ ფურცლებზე ამ ფაქტის თაობაზე მკითხველს ვრცლად უამბო ჟურნალისტმა იზოლდა კრიხელმა.

6060 ლომია

საქართველოს ებრაული თემის ყოველწლიური შეხვედრა

მოგაგალი პრეზიდენტი მსაუბრება ლუბაჰიჩის რაბის

ლიუბაჰიჩელი რაბის კოროლ მამიასის საუბარი მოშე კაცავთან 1992 წლის 15 იანვარს. (10 შუატი 5752).
ისრაელის პრეზიდენტი მოშე კაცავი დაიბადა 1945 წლის დეკემბერში ქალაქ ახლში, ირანში. 5 წლისა მშობლებთან ერთად ავიდა ისრაელში. სტუდენტობისას ჩაება პოლიტიკაში „ლიუბაჰიში“. ამ პარტიისაგან გახდა ქრესტიან დეპუტატი. იცხაკ შამარის მთავრობაში ჯერ შრომისა და სოციალური უზრუნველყოფის, შემდეგ კი – ტრანსპორტის მინისტრი. სწორედ ამ სტატუსში ესაუბრა იგი ლიუბაჰიჩელ რაბისს.

რაბინი: ამასწინათ ჩემამდე მოაღწია უცნაურმა, ან უფრო ზუსტად, საშინელმა ხმებმა იმის შესახებ, რომ ისრაელის მიწაზე მყოფმა მთავრობამ აზრი გამოთქვა და გადაწყვიტა, ამ მიწის ნაწილი სხვას გადასცეს. ახლა რეალურად განიხილება ზუთილიანი გეგმა, სახელად „ავტონომია“. თუცა, არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, რას ამბობენ და რას უწოდებენ ამას, რადგან ყველა ეს საუბარი და პროექტი პირდაპირი დარღვევაა თორის აკრძალვისა „არ გაიცეს სადგომი“. ამისი აზრი იმაშია, რომ აკრძალულია ისრაელის მიწის ნებისმიერი ნაწილის გადაცემა არაერაულ მფლობელობაში. ამგვარად, ამაზე თვით ლაბარაკი კი ღმერთის გმობაა, მისი თორის, ისრაელის მიწისა და ამ მიწის სიწმინდის უარყოფაა.

ავტონომიის შესახებ ლაბარაკი – ეს არის პირველი ნაბიჯი ისრაელის მიწის ნაწილების გადაცემისა, თანაც მისი მცირე ნაწილის კი არა, ასევე დიდებისაც, ისეთებისა, როგორცაა იუდეა, სამარია, ღაზა, ხევრონი, იერუსალიმი და ა.შ. ეს კი ნიშნავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში საქმე ეხება ებრაელთა ცხოვრებისათვის აშკარა საშიშროებას.

და, როგორც უკვე ითქვა, აქ აბსოლუტურად არა აქვს მნიშვნელობა, თუ რაზე ლაბარაკობენ ებრაელები და ან რას ფიქრობენ; არც იმას აქვს მნიშვნელობა, როგორ ახსნიან ისინი თავიანთ სიტყვებს; მნიშვნელოვანია მხოლოდ ის, თუ როგორ აღიქვამენ ამას მსოფლიოს ხალხები. მათთვის კი გასაკვირია, რომ ლაბარაკია, პროგრამაზე, რომლის შედეგადაც რეალურად მოხდება ებრაული მიწის ნაწილის სხვისთვის გადაცემა და შეიქმნება პალესტინის ავტონომია.

თქვენ ხომ იცით არაბული ენა? პოლა, ჰკითხეთ იქ მცხოვრებ არაბებს და დარწმუნდებით, რომ ისინი თვითონ ამბობენ, რომ სიტყვების – „ზუთილიანი ავტონომია“ – რეალური ახსნა არის მათთვის ისრაელის მიწების ნაწილის გადაცემა სახელმწიფოს შესაქმნელად. და ამიტომ, ბუნებრივია, არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, როგორ ახსნიან ამას ებრაელები, რადგან მთავარი ის არის, თუ როგორ უყურებენ ამას არაერაელები.

„ავტონომიის“ გეგმაზე უკვე თვით

ლაბარაკი – ეს ღმერთისა და ყოველივე სიწმინდის შეურაცხყოფაა. ის, რომ ისრაელის მიწაზე არიან ებრაელები, რომლებიც ჯერ კიდევ არ იცავენ თორასა და მცნებებს, ეს მათი პირადი ანგარიშებია მამაზეციერთან; მაგრამ აქ საქმე იმაშია, რომ თვით ისრაელის მთავრობა ღია ომს უცხადებს ღმერთსა და მის თორას!

ჩვენ გვიხსნიან, რომ ლაბარაკია მხოლოდ თვითმმართველობაზე, რომ, ვითომ, არაბები უბრალოდ თვითონ განარგავენ საკუთარ განათლებასა და ფინანსებს, თორემ საგარეო პოლიტიკისა და თავდაცვას კი არა! და რომ ეს მხოლოდ მცდელობის სახისაა და ა.შ. მაგრამ ეს ყველაფერი „დიპლომატია“ და აქ თავს შევიყავებ კამათისაგან, რადგან დიპლომატიამ თქვენ უკეთ ერკვევით. მოცემულ შემთხვევაში ხომ ლაბარაკი უბრალოდ დიპლომატიანე არ არის? ღმერთმა დაიფაროს და, ისრაელის მიწების რეალურ გადაცემაზე საუბარი, ხოლო ამ საკითხის ირგვლივ თვით მსჯელობაც კი ღმერთის შეურაცხყოფა, ღმერთის წინააღმდეგ გალაშქრება და თორის გმობა! ამიტომ არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, როგორ დიპლომატიურ ხერხებსა და ხრიკებს გამოიყენებენ ებრაელები იმისათვის, რომ ეს ინფორმაცია მოგვარდნოდ.

რაც შეეხება გამონათქვამებს იმის შესახებ, რომ არსებობს რუსეთიდან რეპატრირებულითა აბსორგაციის პრობლემები და ამიტომ აუცილებელია ამ პროცესში შეერთებული შტატების მთავრობის მონაწილეობა, და აქედან გამომდინარე, საჭიროა განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს ამ მთავრობის აზრს, – ეს ხომ ყველაფერი, პირველი ნაბიჯია ისრაელის მიწების ნაწილის გადაცემისა. ამის პირდაპირი დადასტურება ის ფაქტი, რომ თვითონ პოლიტოგოსები ამბობენ, რომ ყოველივე ამას აკეთებენ არა ებრაელთა რეაქციის შიშით და მათი ზეწოლის შედეგად. ეს ნიშნავს, რომ თუ მოგვიანებით ისევ გაჩნდება ზეწოლა, მაშინვე გაჩნდება საერთაშორისო რეაქციის საშიშროება, და ასე დაუსრულებლად, როგორც ეს წარსულში გვინახავს – როცა ზეწოლას ემორჩილებიან, ზეწოლა სულ უფრო იზრდება.

მინისტრი მოშე კაცავი: შარშან იყო წერილი პრეზიდენტ ბუშისაგან იმის

შესახებ, რომ ის წინააღმდეგია პალესტინის სახელმწიფოს შექმნისა, წელს კი მხოლოდ ის დაწერა, რომ ის „მხარს არ უჭერს“ ასეთი სახელმწიფოს შექმნას, ე.ი. მნიშვნელოვნად შეცვალა პოზიცია.

რაბინი: თანაც ჩანს, რომელი მმართველებით მოხდა ცვლილება.

წარმოდგენილია, რომ ღმერთისა

და თორის მოწამე ებრაელმა მონაწილეობა მიიღოს ასეთ საქმეებში და ხელი მოაწეროს მათ. და ამიტომ, უმჯობესი იქნება, ამ მთავრობამ შეწყვიტოს არსებობა და საერთოდ არ არსებობდეს ებრაული მთავრობა. ავტონომიის მთელი ეს გეგმა ხომ აბსოლუტურად მსოფლიო ხალხების ზეწოლის (როგორც ამას თვითონ პოლიტიკოსები აცხადებენ) ქვეშ განიხილება. ხოლო თუ მდგომარეობა ასეთია, მაშინ ჯობია, რომ ისრაელის მიწაზე, ღმერთმა დაიფაროს და, არაერაული მთავრობა შეიქმნას. დაე მან გადაწყვიტოს თავდაპირველად რა უყონ ისრაელის მიწას. ყოველ შემთხვევაში, მაშინ ხომ არ იქნება ამ გადაწყვეტილების ქვეშ ებრაელთა ხელმოწერები.

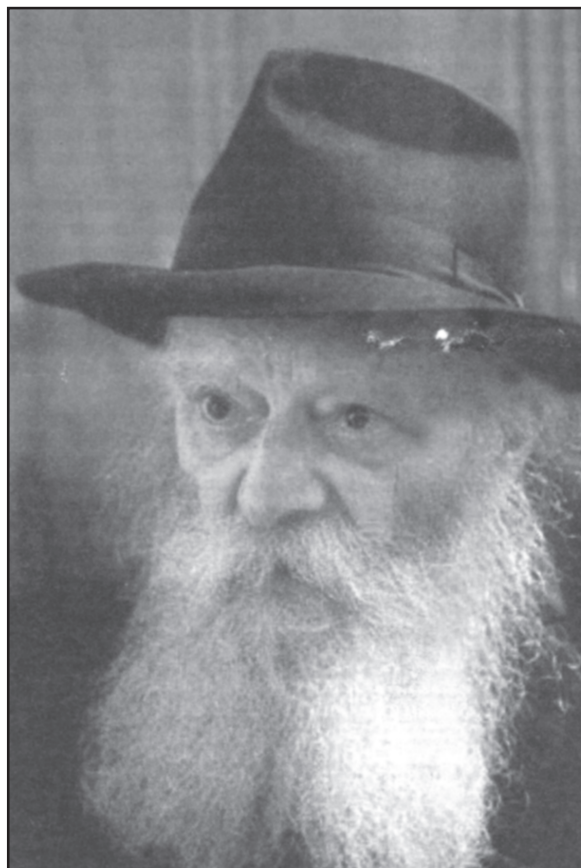
თქვენ, რასაკვირველია, იცნობთ ბნ მენაზემ ბეინს, რომელიც თავიდან არ ეთანხმებოდა კემპ-დევიდის იდეას და მტკიცედ იდგა ამ ხელშეკრულების წინააღმდეგ, მაგრამ ბოლოს დათმობზე წავიდა და, ამბობენ, რომ დღემდე ვერ უბატებია საკუთარი თავისთვის ისრაელის მიწის ნაწილის დათმობა.

როცა ამას ღმერთის ურწმუნო ადამიანები აკეთებდნენ, რაღაცის გაგება კიდევ შეიძლებოდა; მაგრამ როცა მორწმუნე ადამიანების ხელმოწერებს ხედავ ისრაელის მიწების სხვათათვის გადასაცემ დოკუმენტებზე, – ეს ღმერთის სახელის შეურაცხყოფაა.

იცხაკ შამარის სწამს ღმერთი და ისრაელის მიწის სიწმინდე, ამიტომ წარმოდგენილია, რომ ის, სწორედ რომ ის, დათანხმდა ისეთ გეგმაზე მსჯელობას, რომლის არსი ისრაელის მიწის ნაწილების გადაცემაა.

ისრაელის მიწის უსაფრთხოებას მხოლოდ ღმერთი უზრუნველყოფს, და ამიტომ, თუ ებრაელები შესაფერისად, საჭირო სიმტკიცით მოიქცევიან, მაშინ სამიშროების ქვეშ აღარ დადგება ისრაელის უსაფრთხოება.

ჯერ-ჯერობით ლაბარაკი მხოლოდ ზუთ წელიწადზეა, რადგან ემზინათ ხმა-მალა იმის განცხადება, რომ ისრა-

რაბი ლუბაჰიჩი

ელის მიწის ნაწილების გადაცემას აპირებენ. მაგრამ მათი მიზნები აბსოლუტურად ნათელია და მათში იგულისხმება, რომ, ბოლოს და ბოლოს, ეს მიწები გაიცემა. მე ვფიქრობ, შამარის ეს ჩემზე უკეთესად ესმის.

ისრაელის მიწასთან დაკავშირებით, შამარის ბევრი დამსახურება აქვს, დაწყებული მანდატის დროინდელი მოღვაწეობიდან, როცა ებრაელთა მიწებზე სხვა ხალხების ძალაუფლება ვრცელდებოდა, შამარი მათ ებრძოდა. ახლა კი თვითონ ლაბარაკობს ისრაელის მიწის ნაწილების სხვისთვის გადაცემაზე. რეალურ მოქმედებათა შესახებ ჩემს აზრს რაც გაანია, ვიტყვი, რომ ყველამ უნდა დაეინახოთ, როგორ მომენტალურად შეიცვალის აზრს შამარი და აღმოფხვრის ლაბარაკის ავტონომიასთან დაკავშირებით.

მე სულ ვიბრძოდი, რათა შამარის მთავრობა შექმნილიყო. და ისევე, როგორც ყველაფერი შესაძლებელი გააკეთეთ მის შესაქმნელად, ასევე, თუ ისინი იმავე მიმართულებით გააგრძე-

ლებენ ლაბარაკს, მე, მენახემ მენდლი, ვიქნები პირველი, ვინც ყველა ღონეს იხმარს იმისათვის, რომ შამირმა და მისმა მთავრობამ არსებობა შეწყვიტონ.

აქამდე შამირის მთავრობის წინააღმდეგი მხოლოდ ბატონი შიმონ პერეცი იყო, მაგრამ თუ შამირი იგივე სულიკეთებით გააგრძელებს საუბარს ავტონომიის შესახებ, მეც შამირის მთავრობის მოწინააღმდეგეთა რიგებში ჩავვდები.

და თუ შამირს არ ძალუქს საერთაშორისო ზეწოლის გაძლება, მაშინ მან ღიად უნდა განაცხადოს ამის შესახებაც და იმავდროულად აღიქვას, რომ ადარ შეუძლია მთავრობის მეთაურად ყოფნა!

წარსულში რამდენჯერმე მიიქცა, რომ თორამ აღწერილი შამირი არის ის მცენარე, რომელიც ქვეშ შორისა-საც კი იზრდება. ბატონმა პრემიერ-მინისტრმაც კეთილი ინებოს და ზუსტად მიესადაგოს საკუთარ სახელს, როცა ისრაელის მიწების გაცემაზე იქნება ლაბარაკი. თუ ის ნამდვილად მტკიცე იქნება, სრულიად აღმოფხვრის მათ.

მოშე კაცავი: რაბინი არის ის, ვინც ეს მთავრობა დააყენა და ჩვენ გვსურს რაბინის ლოცვის გაგრძელება, რომელიც მთავრობაში სიწმინდეს შეიტანს.

რაბინი: როცა შამირი შეიტანს ნათელს ყველაფერში, რაც ისრაელის მიწასთანაა დაკავშირებული, ეს მას ძალას შეჰმატებს იმისათვის, რომ ზეწოლას გაუმკლავდეს.

მოშე კაცავი: დარწმუნებული ვარ, რომ შამირი მტკიცე იქნება.

რაბინი: აქამდე მტკიცე იყო, და ბუნებრივია, ჩვენ უნდა გავიფიქროთ, რომ დაუყოვნებლივ შეწყდება ყველაწარმო ლაბარაკი ავტონომიის გარშემო.

დარწმუნებული ვარ, თქვენ გადასცემთ ამას ყველაფერს ბატონ შამირს. იმაშიც დარწმუნებული ვარ, რომ არ მიწყნენ, ამ თხოვნით რომ მოგმართავენ და ესოდენ უსიამოვნო მისიას გავალებთ. მაგრამ უნდა გადასცეთ მას ყველაფერი იმავე სიმკაცრით, როგორც მე მოგასხენით. რად მინდა შუაკაცის მიერ გადაცემული გზავნილი, თუ არა იმისათვის, რომ მან მთელი სისასტიკით არ გაიმეოროს ჩემი სიტყვები? თანაც ბოდიშს ვიხდი იმისათვის, რომ ამგვარი მძიმე სიტყვებით ვლაბარაკობდი. კაცმა რომ თქვას, ამ თემაზე კიდევ უფრო დაწვრილებითაც უნდა გველაპარაკა, მაგრამ გრძელი საუბრისათვის დრო აღარ გვქონდა.

დაე, მამანციერთის სურვილი იყოს, რომ თქვენ კარგი ახალი ამბები გემცნოთ;

დაე, მხოლოდ ისრაელის მიწის სიწმინდესა და ებრაული ხალხის შესახებ გველაპარაკოს!

სიკეთეს გისურვებთ!

„და“ შესვედრებს აზრბედებს

8 დეკემბერს ებრაული სათემო სახლის დარბაზში საერთაშორისო ფონდმა „და“, ებრაელ ქალთა საბჭომ, ბავშვთა და ახალგაზრდულმა დეპარტამენტმა სახეიმი შეხვედრა მოაწესეს, რომელიც ქართველთა და ებრაელთა 26 საუკუნოვან მეგობრობას მიეძღვნა. ღონისძიებაზე მოწვეული იყვნენ ქართველი და ებრაელი საზოგადო მოღვაწენი.

დარბაზს ამშვენებდა საერთაშორისო ფონდ „და“ პრეზიდენტის მარინე სოლომონიშვილის გრაფიკული ნამუშევრები, რომლებიც შესრულებული იყო ებრაული ტრადიციების და ქართულ-ებრაული ურთიერთობების თემაზე.

ღონისძიება მარინე სოლომონიშვილმა გახსნა. მან მოხსენება ქართულად და ინგლისურად წაკითხა. ქართულ-ებრაულ მეგობრობაზე ისა-

უბრეს: ირინე კურატიშვილმა, ნინო პავლიაშვილმა, მანანა ჯოჯუამ და ინეზა ციომიაძე.

ქართულ-ებრაულ ურთიერთობებზე ლექსები წაიკითხეს მედია ჯანაშვილმა და ია ხანუქაშვილმა. ქართული, ებრაული და ინგლისური სიმღერები შესრულეს: მარინე რეხვიანიშვილმა, ბელა და ნინო მუშლაძეებმა და „მაშალ ტოვის“ პატარა აღსაზრდელებმა.

მარინე სოლომონიშვილმა სტუმრებს მანანა რეხვიანიშვილის ბავშვთა სიმღერების წიგნი წარუდგინა.

დისკუსიაში გამომსვლელებმა აღნიშნეს, რომ ასეთი ღონისძიებები ხელს

შეუწყობს ამ ორი ერის მეგობრობის განმტკიცებას, ებრაული თემისადმი პატივისცემას და მომავალი თაობებისთვის ძველი ტრადიციების გადაცემას.

ნატო კამსაშვილი

ჯაჯა – ჯაღის ჯიჟი

ქინა ნათელია პატარაკიშვილმა სააქციო საზოგადოება „მაულის“ ბაგბაღის აღსაზრდელები ცირკში მიიწვია, ეს ბავშვებისთვის დიდი დღესასწაული იყო, ბევრმა მათგანმა პირველად იხილა საცირკო სანახაობა. ბაგბაღის აღსაზრდელებმა და თანამშრომლებმა მადლიერება ამ წერილით გამოხატეს:

ქაბაჯონ ნათელია ჰაჯაჩაკიშვილი,
 ამ ჰაჯაჩა ნეჩილით გვინდა მადლიერება გამოვხატოთ ჩვენი ბაგბაღის აღსაზრდელების მიმართ გამორჩეული ყუჩადღებისა და გულისხმიერების გამო. საციხიო სანახაობა, ხომელხე მინვერები ვიყავით, ყველასათვის საინცეხესო იყო, განსაკუთრებით ჯი ჰაჯაჩებმა იხალისეს. აქვე იმასაც დავძენთ, ხომ ხამდენიმე ჩვენს აღსაზრდელს იმ დღეს ჰიხვედრე მიუცა საშუალება, ნამდვილი, ცოცხალი ციხი ენახა. ბავშვები დღემდე უყვებიან ეთიმანეთს იმ დამაზი დღის მთაბეჭდილებზე, ხომელიც თქვენ აჩუქეთ.

ბაგბაღის თანამშრომლებმა ქინა ნათელია პატარაკიშვილი ბაღში საახალწლო ზეიმზე მიიწვიეს. პატარა აღსაზრდელებმა და აღმზრდელებმა სტუმარს, რომელიც შეილიშვილი, ლიზიკო მარიაშვილის ერთად მივიდა ლამაზი შეხვედრა მოუწყვეს. ქინა ნათელია ბავშვებს საახალწლო ნაძვის ხე და სათამაშოები აჩუქა. ზეიმმა მხარყოფად და მთამბეჭდავად ჩააზრა, ეს საახალწლო ზეიმი დიდხანს ემახსოვრებათ ბაგბაღის აღსაზრდელებს.

რას ვაპირებთ ამ კვირით?

რუმბორკას უძღვება საქართველოს მთავარი რაბინი არიელ ლევინი

ვაიბაში

მას შემდეგ, რაც იოსებმა ბენიამინს აბგაში თავისი თასი ჩაუდო და მისმა წარგზავნილმა აღმთავრებულმა ბენიამინს აბგაში, მძებმა გლოვის ნიშნად ტანსაცმელი შემოიბოძა და ეგვიპტეში დაბრუნდნენ. იეპუ-დამ, რომელმაც მამას პირობა მისცა ბენიამინს უვნებლად დაბრუნდებოდა, იოსებს შესთავაზა რომ ყველა მძა ერთად ბენიამინის ჩათვლით მისი ყმა გახდებოდა ეგვიპტეში. მაგრამ იოსები უარზე იყო:

„მხოლოდ ის იქნება ჩემი მონა ვისაც ჩემი თასი აღმოაჩნდა, დანარჩენებს შეგიძლიათ დაბრუნდეთ მამასთან.“ „და მიადგა, (ვაიგაშ) იეპუდა იოსებს“ – ამ სიტყვებით იწყება თავი „ვაიგაში“. იეპუდა მზადაა იოსებს ნორმალურად ელაპარაკოს, მაგრამ თუ ასე არ გამოვა. . . სიტყვა „მიადგა“ თანახმი გამოიყენება როგორც საომრად მზადება. იეპუდა მძებთან ერთად მზადაა შეებრძოლოს მთელ ეგვიპტეს იმ შემთხვევაში, თუ იოსები ბენიამინს არ გაუშვებს. ამასთან მონად ბენიამინის ნაცვლად საკუთარ თავს სთავაზობს იოსებს. თავიდან იეპუდა მონად დასარჩენად თორმეტიც დასარჩენას სთავაზობს იოსებს, მაგრამ მისი უარის შემდეგ მხოლოდ თავად სურს ბენიამინის მაკვირობა. იოსებისაგან უარის შემთხვევაში კი ისინი საომრად ემზადებიან. თავიდან თვინიერნი შემდგომ რატომ დაუპირისპირდნენ ასეთი შეპართებით იოსებს? საქმე იმაშია, რომ მძებმა იცოდნენ მათი ეგვიპტეში მომავალი განდევნის შესახებ. როდესაც გამჩენი აბრაჰამთან კავშირს სდებდა, უთხრა ამის შესახებ, მძებმა კი ეს გამდომეებით გაიგეს. ამიტომ თასთან ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, თუ რა-

დაკავშირებული ისტორიის შემთხვევაში მათ გადაწყვიტეს, რომ დაღდა გამჩენისაგან გადაწყვეტილი განაჩენის აღსრულების დრო, იწყება ეგვიპტის განდევნა და ისინი უკვე მონები იქნებიან. მაგრამ, როცა იოსებმა მათი წინადადება არ მიიღო მონად მონად, მხოლოდ ბენიამინის დატრეფვა იფიქრეს, რომ ჯერ არ დაშვებოდა გამჩენისაგან მათი განდევნისა და მონობის დრო, რომ მხოლოდ ეგვიპტის მმართველს სურს მათი მძის დამონება, რომლის დაბრუნებასაც შეპირდა იეპუდა მამას.

როდესაც იოსებმა დაინახა, თუ როგორ იცავდნენ მძები ბენიამინს, გადაწყვიტა ეთქვა, რომ მათი მძა იოსები იყო. მონანიების შესახებ კანონში წერია, რომ ნამდვილი სრული მონანიება შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, როცა ადამიანი ერთხელ ჩადენილ ცოდვის მდგომარეობაში, მორევერ აღმოჩნდება და ღირსეულად მოიქცევა. ეს იმას ნიშნავს, რომ მან მხოლოდ სიტყვებით არ მოინანია დანაშაული. როცა იოსები, როგორც ეგვიპტის მმართველი მძებს მკაცრად მოექცა, მათ დაიწყეს ფიქრი იმაზე, რომ გამჩენისაგან ღებულბენ სასჯელს იოსებთან დაკავშირებით გამოჩენილი სისასტიკის გამო.

ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, თუ რა-

ტომ ექცოდნენ ღვას შეილება იოსებს ცუდად. ის იყო, რომ იოსები იაკობის და რახელის შვილი იყო. ახლა კი იცავენ რახელის მეორე შვილს – ბენიამინს. და იმ მომენტში, როცა ის ხედავს, რომ მძები, კერძოდ კი იეპუდა, რომელმაც შესთავაზა მძებს იოსების გაყიდვა, მზად არიან თავი გასწირონ ბენიამინისათვის, რახელის შვილისათვის, რწმუნდება, რომ მძებმა ნამდვილად მონანიებს ცოდვა. ახლა უკვე შეიძლება გაუმყდაროს ვინაობა, ახლა მძებს უკვე ისეთი დიდი სასჯელი აღარ ემუქრებათ გამჩენისაგან. მე იოსები ვარ, გამოუტყდება იოსები მძებს, და ისინი სიტყვებს ვერ პოულობენ, ვერაფერს პასუხობენ მას.

ჩვენი ბრძენები ამბობენ უბედურებაა ჩვენთვის საშინელი სასამართლოს დღე, დღე როცა გამჩენი გავასამართლებს. თუ მძებს, ისრაელის ტომთა მამებს, არ შეეძლოთ პასუხი გაეცათ მათი უმცროსი ძმისათვის მამინ, როცა მან სთქვა – „მე იოსები ვარ“, ჩვენ რაღას ვუპასუხებთ გამჩენს, როცა ის გვეტყვის „მე ღმ-რთი ვარ“. საქმე იმაშია, რომ ერთი მძები იოსებს ორმოში ავლებდნენ, მაშინ სთქვას: „ვნახოთ რა მოუვა მის სიზმრებს. როდესაც მათ დაინახეს, რომ იოსების სიზმრები ახდა, მიხედნენ, რომ ეს არ

იყო მათი ძმის სიამაყის შედეგი და ეს იყო სწორედ მათი შეცდომა. სინამდვილეში სიზმრები წინასწარმეტყველების იყო. ახლა მათ დაინახეს ეს და აღარაფერი აქვთ სათქმელი. ასევე ვართ ჩვენ ყველანი. როცა ჩვენ ვცოდავთ, ვარდევით შაბათს, ან ჩვენს მოძმეებს ვტკენთ გულს, გამჩენმა ნუ ქნას, ყოველთვის ვპოულობთ გამართლებას ჩვენთვის. ვარდევით რა შაბათს, ვამბობთ, რა ვქნათ, იმისათვის რომ თავი ვიჩინო შაბათს უნდა ვიმუშავო, ვტკენთ რა გულს ახლობელს, ვამბობთ – დაღლილი ვიყავი, განერვილებული. ჩვენ გვავეწვევება, რომ მთელი ჩვენი ცხოვრება ზეცაში იყურება. და როცა გამჩენი გვეტყვის – „მე ღმ-რთი ვარ“, ჩვენ იოსების მძების მსგავსად ვერაფერს ვუპასუხებთ. ჩვენ მიხვდებით, რომ ყველა ჩვენს ახსნას არავითარი ფასი არა აქვს, რომ ეს მხოლოდ ჩვენი ცული განხრახვავა, რომელიც ჩვენვე ვგაბნევს. თუ შაბათს რაიმეს გამოიმუშავებენ, ვერაფერს მოიგებენ. ის ფული მათ დაეკარგებათ, ან ექიმეში დახარჯავენ. ახლობლებისათვისაც შეიძლება მოგვეთმინა და არ გავგენაწყნებინა და ა. შ.

იოსების მძებისაგან ვსიზმავებით გვიან იქნება მონანიება. მხოლოდ ამ სამყაროში შეგიძლია ამის გაკეთება. მამ, მოდი, გამჩენი გველოდება ყოველ ჩვენგანს.

კაბალა: კანონი და მისტიკა ებრაულ ტრადიციაში

(გაგრძელება)

კაბალის კაცი ღმ-თან ექსპერიმენტებს არ ეწევა. არც ღვთაებრივი ბუნებით თვრება, რომელიც ასე სძლევს მისტიკოსს. კაბალის კაცი ღმ-თის წინაშე იღებს ვალდებულებას მისდობის მის თორას. ხსნა, რომელსაც იგი შემოქმედისაგან ელოდება, სულაც არ ათავისუფლებს ადამიანურობისაგან, პირიქით: საშუალებას აძლევს მისი რეალიზაციას.

პასუხისმგებლობა, რომელსაც კაბალის კაცი თავის თავზე იღებს, არის პერსონალური, უნიკალური და უმუშალო. და მინც სათავეს იღებს შემოქმედებას ისრაელის შორის საერთო, კარგა ხნის წინანდელ შეთანხმებაში. ასე რომ, ძველი კავშირი ადამიანის ნებით განახლებდა. ეს კავშირი, აღთქმა, არის ბრით-თორა, ხოლო მისი პუნქტები მიცემა იგი მთელ ისრაელს ეხება, ასევე ყოველ ებრაელს, რათა „შესრულდეს სწორედ დღეს“. ასე რომ, ყოველი ებრაელი არის ნაწილი ისრაელისა და მთელი ხალხის კოსმიურ მოღვაწეობაში მონაწილეობს. თორის არსებობა სამყაროს და ჯერ კიდევ ისრაელის შექმნამდე იყო დაგეგმილი. იგი გულისხმობს კოსმოსისა და ისრაელის შექმნას – „რომ არ არსებობდყო თორა, არც სამყარო შეიქმნებოდა“, „რომ არა ისრაელი, სამყარო არსებობდა სწორედ“. სამყარო იმისთვის შეიქმნა, რომ კაცობრიობამ თორა გაითავისოს. მაგრამ მან არ მიიღო თორა და იგი წილად ხვდა ისრაელს – კაცობრიობის დაიდა ოჯახის უფროს შვილს – პირველ ძეს, ისრაელის მაგალითის მისი მძები მიჰყვებიან. თორა და ისრაელი შესაქმნა პირობაა, რისი მიზანი და ამოცანებიც არის თორაში და გამოხატულია ისრაელში. ებრაელი ხალხის ამოცანა არა მხოლოდობა, მთელ სამყაროს წვდება.

თორა ასოებს და აქცენტებსაც კი, როგორც კოსმიური კანონი, მოიცავს იმ ძალებს, რომელიც ბუნებას მართავს და როგორც ზნობრივი კანონი მოიცავს პრინციპებს, რომლებიც ყოველი ებრაელის მორალს ავეულებს და მიმართულია ადამიანის, ყოველი ადამიანის, ყოველი ხალხისადმი. თორა ფარავს ბუნებისა და მორალის სფეროებს, რომლებსაც ადამიანი განაცალკევებს. ისრაელის დამოწმების წყალობით, ისინი აღადგენენ თავიანთ ერთიანობას და წონა-

სწორობას ისევე, როგორც ეს იყო დაცემამდე. ამით ქრება სულისა და მატერიის განცალკევებულობა.

ასე რომ, კაბალის ჯგუფი არ არის ბუნებრივი წესრიგის მიღმა, პირიქით, იგი არის ბუნების სულდგმულება და სულის კონკრეტული ხორცშესხმა. თავად შემოქმედი აღწევს მიწიერ რეალობაში და ახდენს საკუთარი თავის „რეალიზაციას“, ხოლო ადამიანს ძალუქს აირეკლებოდა ზეციურ სარკვეში, ისე რომ არ სტოვებდეს დედამწას. მიწიერ სამყაროში ადამიანი ახდენს ღმ-თან მსგავსების კულტივირებას და თანაშრომლობს მასთან: „ადამიანი მონაწილეობს შემოქმედის შემოქმედებით მოღვაწეობაში“. შემოქმედი თავის თავს ადამიანურებს ადამიანში, ადამიანი კი თავისთავს – ღმ-ში. ვითარცა მოშე, ყოველ ადამიანს ძალუქს აძლავდეს „ღმ-თის კაცის“ (და არა კაცი-ღმ-რთის) ღონედე, ღმ-თი კი არის ღმ-თი ადამიანისა, ისრაელისა, მსოფლიოსი (და არა ღმერთკაცი).

უმაღლესი და ადამიანური რეალობა ერთმანეთზე და მოვიდებოდა. ღმ-თმა წინასწარმეტყველ ესაიას პირით თქვა: „შენ ხარ მოწმე ჩემი, მე კი – ღმ-თი“, ხოლო ბრძენმა რაბი შიმონ ბენ (ბარ) იოხაიმ ამ ფრაზას ერთი ძალზე მნიშვნელოვანი „თუ“ დაუმატა: „თუ შენ ხარ მოწმე, მე ღმ-თი“ დედა-მიწაზე ღმ-თის არსებობა იმდენად რეალური, რამდენადღა ადამიანი ღებულობს, მიიჩნევს მას.

უზენაესი სამყაროს შექმნით თავის ზოგიერთ უმაღლეს პრივილეგიას ადამიანს გადასცემს. ღმ-თი მას უბოძებს გონებასა და თავისუფლებას, რამეთუ თავის დარად შექმნა იგი. ღმ-მა ადამიანი პარტიციპირად აირჩია და სიყვარულით და ცოდნით დაიკავშირა. ამით ღმ-მა თავი ადამიანზე დამოკიდებულად გაიხადა, რამეთუ დედამიწაზე მეუფების დასამყარებლად ადამიანთან უნდა ითანამშრომლოს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მასა და ადამიანს შორის დისტანცია ქრება. შესაძლოა, ადამიანი ზეცისაკენ აღმავალ კიბეს ესწრაფვოდეს, მაგრამ იგი მინც მიწას უნდა დაუბრუნდეს. კაბალის კაცი ღმ-თან მარტო არ რჩება და არავითარ შემთხვევაში არ ქმნის იმ მდგომარეობას, რომელსაც არაბრაული მისტიკოსები უწოდებენ – მისტიკური შერწყმის ურღვებნი, როდესაც უარი უნდა თქვან თავიანთ შემეცნებაზე და

ასოლუტში უნდა ჩაიყარონ. კაბალის კაცი, შემოქმედთან განუწყვეტელი კავშირის, მისკენ ლტოლვის შოიხებით მხოლოდ იმას ცდილობს, გახდეს ღვთის კაცი – „დევეკუთ“.

კაბალის კაცი თავის თავს ღმ-თს უკავშირებს, მაგრამ იგი აქტიურ არსებობას ამჯობინებს: არ იყარება მასში, არ კარგავს თავის ინდივიდუალობას, გონებას იყრფეს, რომ არ დაარღვიოს შემოქმედის ბრძანებანი, რადგან მათზე უარის თქმა ნიშნავს უარი თქვა თავად ღმ-თზე. თორის დაწერილ დღემდე კაბალის კაცმა შეინარჩუნა მესხიერება და ყურადღებანი. თუ მცადა, ერთობ თამოდრეკილად, მაგრამ მაინც ასხენებს თავის თავს, რომ ძეა მფვისა. ამით ძლიერდება როგორც პიროვნება და ფასეულიც ხდება.

დევეკუთი არ არის მეთოდი, არ არის ტექნიკა. ეს არის ცხოვრებისეული გზა. „გიყვარდეს ღმ-თი, შემქმნელი შენი, გემზოდეს ხმა მისი და ფოთოლივით მიეკარი მას“...

თუ თქვენ მკაცრად დაიცავთ ყველა იმ აღთქმას, რომლის დაცვაც გიბრძანებთ, რათა გიყვარდეთ ღმ-თი, შემქმნელი თქვენი, რათა იართო მისი გზით და ფოთოლივით მიეკრათ მას“.

თორის თვალთახედვით, დევეკუთი ეს არის შემოქმედისა და ადამიანის ერთობ დინამიური ურთიერთობა. დევეკუთი ადამიანს ღმერთთან სიყვარულით აკავშირებს. ღმ-თის კანონის შესრულება ამ სიყვარულს სრულყოფილს ხდის. დევეკუთი ცხოვრებისეული გზაც არის და ცხოვრების პირობაც. ხოლო რეალიზაციის გზაზე ცხოვრების აქტივად გარდაიქმნება.

ყოველი მისტიკოსის, რომელსაც სწამს პირადი ღმ-თი, როგორც უმაღლესი პიროვნება, უმთავრესი ამოცანაა მთლიანად დაემორჩილოს ღმ-თს სიყვარულით. „ღმ-თი არის სიყვარული და სიყვარულის ობიექტი“ ხაზს უსვამს მე-19 საუკუნის ებრაული წარმომოების გამოჩენილი ფრანგი ფილოსოფოსი ანრი ბერგსონი მისტიკოსის რელიგიის აპოლოგიაში. პირადი ღმერთის ყოველგვარ რელიგიურ რწმენას მიყვარათ ღმ-თის სიყვარულთან. ამაშია რელიგიის ზოგადი მისტიკური საფუძველი, რომელიც განაპირობებს ასოლუტის რწმენას და ადამიანისა და ღმ-თის ურთიერთობას. თუ სუფთა მისტიკაში შერწყმის სიყვარული ადამიანს ართმევს დამოუკიდებლობას, „რელი-

გიური“ სიყვარული პირიქით – ურთიერთობას ამყარებს ღმერთთან. კაბალაში ღმ-თის სიყვარულს არ შეიძლება ვუწოდოთ არც სპეციფიურად მისტიკური და არც რელიგიური. იგი ურთიერთობის მისტიკური შექმნაა განათებული, მაგრამ ფლობს გაცნობიერებული სიყვარულის ფასეულობას.

თორაში მამაკაცისა და ქალის კავშირი გამოხატულია ზმნით „დაიუ“, მტკმასხება და ზმნით „იდა“ – შეიცნო. იგივე ზმნა „დაიუ“ აღნიშნავს ადამიანის კავშირს ღმერთთან, იდა კი ღმ-თს პირად კავშირს ადამიანსა და მის მეუფეს შორის.

ურთიერთობის როგორც პირველ, ასევე მეორე სახეობაში ორი პიროვნება ერთმანეთზე ისე ახდენს ზეგავლენას, რომ კარგავს თავის სტრუქტურას, ინარჩუნებს ავტონომიას, მაგრამ ყოველ მხარეს უნდა ესმოდეს მეორისა: „იდა“ „შეცნობა“ მიუთითებს გაგებაზე, რომელსაც მოსდევს აქტიური ურთიერთობა, დევეკუთი.

ეს მოსიყვარულეთა შემოქმედებით კავშირი – ყოველი ქმნილება კი სიყვარულითაა შობილი და იგი თავის თავში მოიცავს არჩევანის აქტს. ადამიანი შემოქმედის ნებისაკენ უნდა იხრებოდეს, ხოლო შემოქმედი თავის მხრივ პატივს მიაგებს შემქმნელის ნებას. მაგრამ ზოგიერთი მისტიკოსი მიიჩნევს, ადამიანმა არ უნდა უარყოს საკუთარი მე: „იავარქმნა, არაფრად ჩააგდო, დაჰკარგო საკუთარი მე, გადაიქციე მისი სიყვარულის ობიექტად ისე, რომ მისი ინტერესები საკუთრად იქციო. შემოქმედის ნებასთან გაერთიანებით უნდა გაძლიერდეს ადამიანის ნება, სურვილი. სწორედ ადამიანის ნების ასეთი გაძლიერება აქვს მხედველობაში რაბან გამლიელს, როცა „ვირქეი აუთ“ გვიჩვენებს „მისი ნება აღასრულა როგორც შენი, რათა მან შენი ნება აღასრულოს, როგორც თავისი. მის ნებასთან შედარებით შენი ნება გახადე მცირე, რათა მან დაამციროს სხვათა (შენთვის) ვნების მოყენების მსურველთა) ნება“.

დევეკუთი ადამიანის მოქმედებით გამოიხატება. იგი იწყება შემოქმედის სურვილით და მთლიანი რეალიზაციისაკენ მიდის, მაგრამ ეს არ არის მგრძობილობითი, პირწმინდად ემოციური სიყვარული. ისეთი რომ იყო, სპირიტუალისტმა გარდაიქმნებოდა. ღმ-თან შეხედვად, ქვემოთ დედამიწაზე ეწყობა. ის თავად ინებებს ადამიანთან

ჩამოსვლას. ადამიანი კი, ვითარ გამოსუფთავებული, განთავისუფლებული ჭურჭელი, ხდება შემდეგ მიიღოს ღვთის წყალობა. ადამიანის სიხარული, რომელიც მოქმედებაში გადმოიღვრება, გამოიხატება შემოქმედის აღთქმითა შესრულებაში, მორჩილებაში.

სიხარული სიყვარულის, ქმნადობის, სიცოცხლის სიმპტომაა. იგი სუფთაა, ნიშნადა უანგარობისა, მოწმობს არა ეგოისტურ სიყვარულზე. ეს კი პიროვნულად აძლიერებს ორივე პარტიციპირს. „ღ-თი ხარობს თავის მიერ შექმნილი, ადამიანს კი შემოქმედი ანიჭებს სიხარულს“. ებრაელი მისტიკოსები ასევე უფრო ყოფას თვითივემის მიზნით არ ექვეიან. მათი ასევე მის მიზანია თვით აღზრდა – ადამიანი თავშეკავებულობას სწავლობს განსაკუთრებით, საჭმელ-სამსელში. იმის ნაწილი, რაც თავის მიწიერ, ადამიანურ არსებობას – თავის იმპულსებს აკონტროლებს და საკუთარ თავზე სიწმინდის ზრდისთვის იმ მორალური წესრიგის თანახმად გამოიყენება, რომელიც მხედველობაში აქვს ავტორს.

ამ სიწმინდის რეალიზაცია კი მხოლოდ ცხოვრებაშია შესაძლებელი: იყო შემოქმედისთვის ძვირფასი და გიყვარდეს იგი – სიცოცხლის წყარო; ხარობდე იმით, რასაც შემოქმედი გაძლევს, ცხოვრობდე მისი კანონით და ამით ამაღლებდე შენი იმპულსების ფასეულობას, მისი პერეოგატეცა გადაწყვიტოს რა გვეკრძება ჩვენ და რა უნდა ვაკეთოთ. როცა თორა მოითხოვს შემოქმედს დაუკავშიროთ ცხოვრება, მიზნად ისახავს სწორედ, მაგრამ გადაჭარბების გარეშე ვასრულებდეთ მის მოთხოვნებს, კანონს, რომელმაც უნდა წარმართოს ჩვენი ცხოვრება. წარმართოს იმისათვის, რომ ყოველდღე ვაწვევდეთ ღმ-თან სიახლოვეს. „ახლა კი, ისრაელი, ისმინე ბრძანებანი და კანონი, რომლებსაც გაძლევს შესასრულებლად, რათა ცოცხლობდეთ, მოხვიდეთ და დაუფლოთ ქვეყანას, რომელიც ღმ-თი, უფალი თქვენი მამებისა, გაძლევთ თქვენ! არა-რა მიუმართო მამს, რაც მე გიბოძეთ და არა-რა დაუკლოთ, რათა დაიცოთ თქვენი შემოქმედის აღთქმანი, რომელთა შესრულებასაც გიბრძანებთ მე... და თქვენ, ერთგულნი თქვენი ღმ-ისა, შემოქმედისა, ცოცხალი ხართ დღემდე.“

თარგმნა ბ. ბაიბაშვილი (გაგრძელება იქნება)

„ჩვენი ძვირფასი მოციქულნი ნინო და ნანუკა“

„ერო ძლიერო მოციქულნი წმინდა ნანუკა“ ჯვლითა აგლიძის ამ სტრიქონებით გახსნა კლუბი „26 საუკუნის“ (რომელსაც წელს 7 წელი შეუსრულდება) სახანუკე შეხვედრა 26 დეკემბერს კლუბის დიასახლისმა ზაირა დაგარაშვილმა. მან შეკრებილ სტუმრებს, რომელთა შორის ქართველი და ქართველი ებრაელი ინტელიგენციის წარმომადგენლები, ჯამათის წევრები და ისრაელელი სტუმრები ცახი ხორეში და ბენი საარი გახლდნენ მიულოცა ხანუქის დღესასწაული, თბილისში ქაშერის რესტორნის გახსნა და სალოცავში სე-

ბაზე და ტრადიციებზე ისაუბრა საქართველოს მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელმა ავიმელეზ როზენბლანტმა. სახანუკე მილოცვების შემდეგ რუბრიკაში „ხსოვნა“ გახსენებულ იქნენ ორი ერის ღირსეული შვილები აბრამ მამისთავალი და ანდრია აფაქიძე, სტუმრებმა წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს ღვაწლმოსილი პიროვნებების ხსოვნას. კლუბი „26 საუკუნე“ მწერალსა და ექიმს სოსო სეფიაშვილს მისი მეგობრის ზვიად სეზინაშვილის სიტყვით დაემშვიდობა, სადაც იგი თავად სოსო სეფიაშვილზე და მის წიგნზე „გაქცევა არსაიდან“ საუბრობს.

ამ საღამოს საინტერესო იყო ანა ფრანკის გახსენება, რომლის დღიურშიც ერთ-ერთ გვერდზე საუბარია ხანუქის დღესასწაულზე. რამდენიმე კვირის წინათ, როცა ებრაულ სახლში კულტურულ-საგანმანათლებლო ფონდმა წიგნის ფესტივალი ჩაატარა წარმოდგენილი იყო ანა ფრანკის დღიურის თეატრალიზებული დადგმა, რომელმაც დიდი მოწონება დაიმსახურა, ანა ფრანკმა – ქეთი გურგენიძემ კლუბის საღამოზეც წაიკითხა დღიურიდან ამონარიდი.

კლუბში შექმნილ ატმოსფეროს აღამაზებდა კედლებზე გამოფენილი მხატვართა კავშირის წერის გორა ზირაქიშვილის ნახატები, რომელიც ებრაული სახლის დარბაზის კედლებს 21 დეკემბრიდან ამშვენებს.

მამინ როცა ცაზე ორი ვარსკვლავი გამოჩნდა, რაც ხანუქის სანთლის ანთების დროზე მიუთითებდა საქართველოს მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელმა ავიმელეზ როზენბლანტმა ლოცვა წარმოსთქვა და პირველი სანთელი აანთო. სახანუკე სანთლები აანთეს: სერგო ვლასოვა, გურამ პაატაშვილმა, ნათელა პატარაყვავიშვილმა, ომარ თეთრაშვილმა, ცახი ხორეშმა მორის კრიხელთან ერთად. სანთლები აანთო ყველა მაგიდაზე მდგომ ხანუქებზეც, რასაც ხანუქის ჰიმნი „მათ ცურ“ მოჰყვა.

კლუბის რუბრიკაში „ეულოცავთ“, მილოცვები მიიღეს: გურამ პაატაშვილმა ეროვნული და მსოფლიო კულტურისა და ხელოვნების განვითარებაში შეტანილი ღვაწლისთვის მიღებული გრანპრინისთვის, ნათან ბააშოვმა, იგი სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი გახდა „ქართული პოეზიის ანთოლოგიის“ თარგმნისთვის. მილოცვები მიიღეს აგრეთვე ლული შათაშვილის სახ. ცოდნის

ინფორმაციისა და ტრენინგის ცენტრის დირექტორმა ნანა იოსებაშვილმა ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხის მინიჭებისათვის. საქართველო-ისრაელის მეგობრობის საზოგადოების იმერეთის განყოფილებამ, ყურნალ „ნოსტალგიის“ პირველი ნომრის გამოშვებისთვის, თამარ მახარაშვილმა, ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრის მოადგილედ დანიშნისთვის, მორწმუნე ებრაელთა საზოგადოების თავმჯდომარემ შალვა ქოსაშვილმა შვილიშვილის შექმნისთვის და ქაშერი რესტორნის „ძმათ“ გახსნისთვის, ნათია პაპისმელოვმა პროგრამა „ბავშვთა ინიციატივის“ კოორდინატორად დანიშნისთვის, ნატალია ლომოურმა. ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი მიენიჭა ნაშრომისთვის: ისრაელ-პალესტინის კონფლიქტის თემაზე. ახალმოსახლეობა მიულოცეს იერუსალიმის კლინიკის ხელს რაფიელ ბარნანს.

„26 საუკუნე“ გაბედნიერება მიულოცა ახალშეუღლებულ წყვილებს, ლერი შიმშილაშვილს და ნაია ბააშაშვილს, ინგა მიროტაძეს და მერაბ შიმშილაშვილს, ნატო გვეგემიძეს და ზაზა კოკოლაშვილს, ნინო მოშიაშვილს და ელი ენოხს, თამარ იოსებაშვილსა და რომან ჩაჩაშვილს. კლუბმა 60 წლის იუბილე მიულოცა ომარ თეთრაშვილს.

ქნმა ზაირამ მადლობა გადაუხადა „ხესედ ელიაჰუს“ პირადად პოლინა კრასიკის და მომსახურე პერსონალს სალოცავისთვის და კლუბისთვის მომზადებული ხანუქის ფუნთუშებისთვის.

ამ დღეს კლუბის დიასახლისმა წარადგინა ახალი წიგნი „ჩვენი საქართველოს ქალები, რომლის გამოცემამ მუშაობდნენ: პროფესიონალ ქალთა ასოციაციის პრეზიდენტი ნანული ჭავჭავაძე და ყურნალ „ნადალუს“ მთავარი რედაქტორი მანანა გელაშვილი. წიგნში შესულია ოთხი ებრაელი ქალბატონი: ნათელა პატარაყვავიშვილი, ზაირა დაგარაშვილი, ევა ბაბალაშვილი და ვიოლეტა ბუზიაშვილი.

საღამოს ამშვენებდა სიმღერები და ლექსები.

ლექსები წაიკითხეს დათო შავთოშვილმა, ქეთი თოდაძემ, ია ხანუქაშვილმა შვილიშვილებთან ერთად.

სიმღერები შეასრულეს ვილი გრიგორიანმა ტატიანა სტარეოვსკაიას აკომპანიმენტით, სალომე ლოლუამ, „მალომ, სენამის“ პატარა აღსაზრდელებმა, მორის კრიხელმა და ქართული ესტრადის ახალგაზრდა ვარსკვლავმა გვანცა ზაქარაიშვილმა, რომელმაც ცოტა ხნის წინათ ბიზნესპალატასთან დაიწყო თანამშრომლობა და ებრაული სიმღერაც ჩაწერა.

კლუბის სპეციალური სტუმარი გახლდათ საქართველოს მწერალთა კავშირის უცხოეთთან ურთიერთობის განყოფილების გამგე, რუსეთის ფედერაციის მწერალთა კავშირის სარევიზიო კომისიის წევრი, რესპუბლიკის დამსახურებული

ფერ თორის შებრძანების დღესასწაული.

ქნმა ზაირამ წაიკითხა ამონარიდი მაკაბელები I წიგნიდან და კლუბის სახელით ებრაულ სახლს მაგენ დავიდის ფორმის ახალი ხანუქია გადასცა. ხანუქის დღესასწაული საზოგადოებრიობას მიულოცა ებრაული სახლის ახლადარჩეულმა თავმჯდომარემ „ხესედ ელიაჰუს“ დირექტორმა რეზო შათაშვილმა, „ჯოინთის“ წარმომადგენელმა საქართველოსა და სომხეთში სერგო ვლასოვმა, სპორტულმა კომენტატორმა ჯამალტ ზუხაშვილმა. იურუსალიმის „ჯოინთის“ კოორდინატორი მერი ზიზოვი ამ დღეს არ იმყოფებოდა თბილისში, მისალაცი სიტყვა მან ფაქსით გამოაგზავნა, რომელიც ქნმა ზაირამ გააცნო საზოგადოებრიობას. ხანუქის მნიშვნელო-

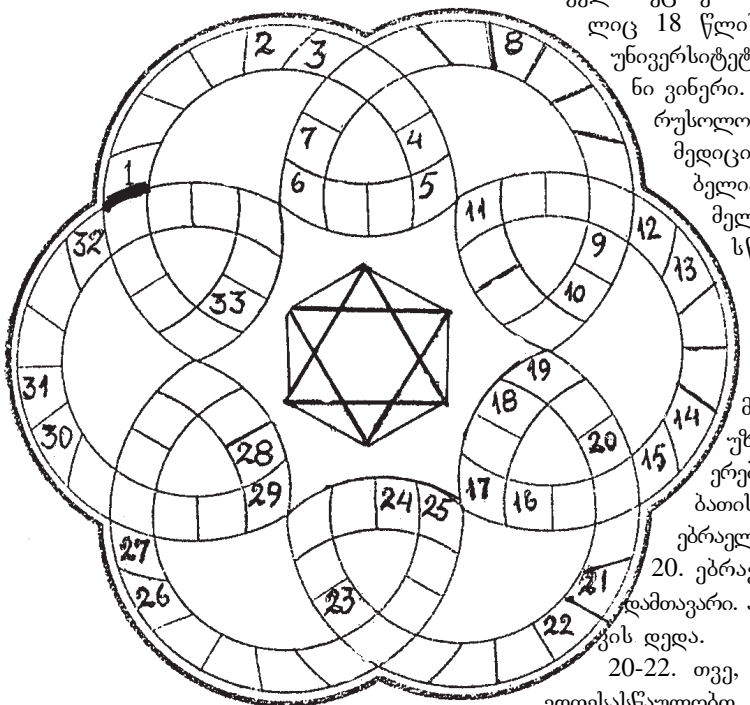

არტისტი, მსახიობი და 8 წიგნის ავტორი გივი სიხარულიძე, რომელიც საზოგადოებრიობას ორ ენაზე ქართულად და ებრაულად მიესალმა, მიულოცა ხანუქის დღესასწაული და დამდეგი 2006 წელი, მადლობა გადაუხადა ქნ ზაირას ლამაზად ჩატარებული საღამოსთვის და საკუთარი წიგნები გადასცა საჩუქრად.

საღამო კი კვლავ პოეტ ჯვლითა აგლიძის ლექსით დაასრულა კლუბის დიასახლისმა ზაირა დაგარაშვილმა.

ნინო ლომია

ჩაინახოვდა

კელი მეცნიერი (1894-1964), რომელიც 18 წლისა უკვე პარაზრდის უნივერსიტეტის დოქტორი იყო; ბენი ვინერი. 8-10. ამერიკელი ვირუსოლოგი, ფიზიოლოგისა და მედიცინაში 1975 წლის ნობელიანტი. 9-11. თვე, რომელშიც ფესახს ვდღესასწაულობთ. 11-13. ებრაული რელიგიური სასწავლო დაწესებულება. 12-15. ისრაელის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი. 14-17. უზენაესისადმი მადლიერების გამოხატუვლი შაბათის ღოცვა. 16-19. არა-ებრაელი გოგონა (იდუმ). 18-20. ებრაელთა ერთ-ერთი დემოკრატიული აბრაამის ცოლი, იცხაელის დედა. 20-22. თვე, რომელშიც ფურიმს ვდღესასწაულობთ. 21-23. ამერიკელი ფიზიკოსი, ახალი ტიპის მძიმე ელემენტარული ნაწილაკის აღმოჩენისათვის 1976 წლის ნობელიანტი. 23-25. ებრაელთა პატრიარქი, რომელიც ხალხის უზენაესისადმი ერთგულების სი-

ყველა ამოსაცნობი პიროვნება წარმოშობით ებრაელია.

1-3. ღარიბ-ღატაკთა გაკითხვა. 2-5. მისტიკური მიმდინარეობა იუდაიზმში. 4-7. ებრაელთა ერთ-ერთი, სეფარადთა ენა. 6-8. ამერი-

ვულოცავთ!

ახლანან მოსეს ხუთწინეულისა და სხვა წმინდა ტექსტების ქართულ ენაზე მთარგმნელი, თეოლოგი **შალომ ღამილი (ღამიისაშვილი)** არჩეული იქნა ისრაელის ქალაქ ხლონის მერის მოადგილედ. ჩვენს თანამემამულეს, ცნობილი ხანამ ყიბანუელის ძეს – ბნ შლომ დავიდს, რომელიც ამაღრობითად განხორციელებული თბილისის სეულან საბა ორბელიანის სახ. პედაგოგიური უნივერსიტეტის საბატო უცხოელი პროფესორი, გულოთადად ეულოცავთ ასეთ წარმატებას. გვჯერა, რომ იგი იღვევებს მთელი ქალაქისა და მისი ერთი დიდი ნაწილის – ქართველი ებრაელობის საყეთილდღეოდ.

ზარმიცვა

ლინა და რაში შალუხ, მერი და რაში არმნს გულოთადად ეულოცავთ რამიონის ბრძოლას.

ჩვენს საყვარელი რეჟისორ, გვჯერა, რომ იქნები უფრო სახელოვანი, ვიდრე არიან შენი წინაპრები. ისიც გვჯერა, რომ იქნები ღირსეული ქართველი ებრაელი და ასახელებ შენს ქვეყანას და ხალხს.

რეზო და მერი არმნსი

მბოლოდაა მიჩნეული.

24-27. მეცნიერება, რომლის მამამთავარია ვინერი; სწავლობს მანქანების მიერ ინფორმაციის მიღებას, შენახვას, გადაცემას და მის გამოყენებას მართვისთვის. 26-29. მსოფლიოს მე-13 ჩემპიონი ჭადრაკში. 28-31. K – ვიტამინის სინთეტიკური ანალოგი; ხელს უწყობს სისხლის ნორმალურ შედეგებას.

30-32 ებრაული ხალხური მითოლოგიით ჯვარტარა დედოფალი, ყველა დემონის დედა-პატრიარქი. 32-33. თანახის შემდეგ მნიშვნელობით მეორე წიგნი წმინდა ებრაული ტექსტებისა.

33. ერეც-ისრაელის ისტორიულ-გეოგრაფიული ნაწილი.

შეადგინა არაპადი ქურჩიშვილმა

დაგფუქნებალნი და

გამომცემეაქნი:

გურამ ბათიაშვილი, კოტე აბაშიძე
თბილისი, ლეონიძის 11, ვახტანგ VI ქ. №30

ტელეფონები: 99.90.96, 77.20.57

რამიონის რამიონის
ქ. თბილისის მთავრინდის
რაიონის სასამართლოს
მიერ.

რამიონის რამიონის № 4/1-921

რამიონის

გურამ

ბათიაშვილი